

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 1853/2023
17.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Јасмине Стаменковић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца Грађевинско предузеће ДОО „ПЕМИР“ Кикинда, чији је пуномоћник Драган Тодоровић, адвокат из ..., против тужених: „R LAB PHARM“ ДОО Кикинда, чији је пуномоћник Милош Милошевић, адвокат из и „NS PHARM“ ДОО Нови Сад, Ветерник, чији је пуномоћник Игор Оберман, адвокат из ..., ради утврђења ништавости, вредност спора 20.000.000,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2684/23 од 10.07.2023. године, у седници одржаној дана 17.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2684/23 од 10.07.2023. године, у делу којим је потврђена пресуда Привредног суда у Зрењанину П 95/22 од 25.01.2023. године у ставу првом, трећем и четвртном изреке.

Образложење

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 2684/23 од 10.07.2023. године, одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и потврђена пресуда Привредног суда у Зрењанину П 95/22 од 25.01.2023. године, којом је у ставу првом изреке одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да суд утврди да је ништав Уговор о намирењу дуга закључен између „R LAB PHARM“ ДОО Кикинда, са једне стране и „NS PHARM“ ДОО Нови Сад, Ветерник, са друге стране, потврђен од јавног бележника Зорице Грубић у Кикинди дана 07.06.2021. године, под бројем ОПУ: 918-2021; у ставу другом изреке одбијен предлог тужиоца за одређивање привремене мере забраном туженима да отуђе и оптерете некретнине изграђене на парцели број 2510, уписане у Лист непокретности бр. 3047 КО Кикинда, и то: породична стамбена зграда у Улици краља Петра I бр. 67, површине 319 м², породична стамбена зграда у Улици краља Петра I бр. 67/1, површине 94 м², земљиште уз зграду површине 500 м², њива прве класе површине 178 м², земљиште под зградом површине 319 м², земљиште под зградом површине 94 м², уз обавезу тужених да трпе подношење захтева за упис забележбе у РГЗ Катастар непокретности Кикинда и ставовима трећем и четвртном изреке у којима је обавезан тужилац да туженима накнади трошкове парничног

поступка, и то сваком по 366.800,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Против другостепене пресуде, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права са предлогом да Врховни суд укине нижестепене пресуде и предмет врати на поновно одлучивање. Из садржине ревизије произилази да тужилац побија другостепену пресуду у делу којим је правноснажно одлучено о тужбеном захтеву, а следствено и о трошковима поступка.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских навода, у складу са одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11...10/23 – др. закон), Врховни суд је утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Битне повреде одредаба парничног поступка учињене пред првостепеним судом (чл. 207. ЗПП) на које се тужилац као ревидент позива не могу бити ревизијски разлог применом члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, у парничном поступку по тужби друготуженог „NS PHARM“ ДОО Нови Сад (као тужиоца), против првотуженог ДОО „R LAB PHARM“ Кикинда (тамо туженог), као правног следбеника „HERMES PLUS FARM“ Кикинда, Привредни суд у Зрењанину донео је пресуду П 124/12 од 31.05.2017. године, којом је, између осталог, утврђено да пренос власништва на некретнима извршен повећањем оснивачког улога „MVS PHARMACY“ ДОО Кикинда као оснивача ДОО „R LAB PHARM“ Кикинда, као правни следбеник ДОО „HERMES PLUS FARM“ Кикинда, на основу Одлуке о повећању оснивачког улога привредног друштва ДОО „R LAB PHARM“ Кикинда, као правни следбеник ДОО „HERMES PLUS FARM“ Кикинда, од 28.05.2009. године, нема правно дејство према тужиоцу у обиму потребном за намирење његовог потраживања према непарничару „MVS PHARMACY“ ДОО Кикинда у укупном износу од 14.547.786,26 динара са законском затезном каматом од 26.02.2015. године до исплате. Обавезан је тамо тужени ДОО „R LAB PHARM“ Кикинда, да призна и трпи да тамо тужилац „NS PHARM“ ДОО Нови Сад наведено потраживање може намирити продајом непокретности које су биле предмет наведеног преноса Одлуком о повећању оснивачког улога, и то: породичне стамбене зграде у Улици краља Петра I бр. 67 површине 329 м² и породичне стамбене зграде у Улици краља Петра I бр. 67/1 површине 92 м², земљишта уз зграду површине 500 м² и њиве прве класе површине 172 м², све некретнине уписане и саграђене на катастарској парцели бр. 2510 и уписане у лн. 3047 КО Кикинда, под претњом извршења. Доношењем пресуде Врховног касационог суда Прев 461/19 од 24.09.2020. године, усвојена је ревизија, преиначена пресуда Привредног апелационог суда Пж 5030/17 од 30.05.2019. године тако што је жалба туженог одбијена, као неоснована и потврђена пресуда Привредног суда у Зрењанину П 124/12 од 31.05.2017. године. Обавезан је тужени ДОО „R LAB PHARM“ Кикинда да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка.

Након тога, тужени „NS PHARM“ ДОО Нови Сад је туженом ДОО „R LAB PHARM“ Кикинда, послао опомену од 18.03.2021. године којом га је позвао да изврши обавезу из пресуде Привредног суда у Зрењанину П 124/12 од 31.05.2017. године. Извештајем о процени вредности непокретности, сачињеним од стране судског вештака за економско финансијску област од 10.05.2021. године, утврђено је да укупно процењена тржишна вредност непокретности у односу на које је ДОО „R LAB PHARM“ Кикинда, био дужан да трпи намирење, износи 197.000,00 ЕУР или 23.163.083,00 динара на дан процене. Након тога, тужени ДОО „R LAB PHARM“

Кикинда, као дужник и тужени „NS PHARM“ ДОО Нови Сад, као поверилац, закључили су Уговор о намирењу дуга оверен код јавног бележника Зорице Грубић из Кикинде под бројем ОПУ: 918-2021 од 07.06.2021. године. Уговором је констатовано да је у складу са пресудом Привредног суда у Зрењанину П 124/12 од 31.05.2017. године и пресудом Врховног касационог суда Прев 461/19 од 24.09.2020. године, „R LAB PHARM“ ДОО Кикинда, дужан трпети да „NS PHARM“ ДОО Нови Сад своје потраживање може намирити продајом свих непокретности које се налазе у Кикинди, у Улици краља Петра I бр. 67 на парцели 2510 уписано у Лист непокретности бр. 3047 КО Кикинда, да потраживање „NS PHARM“ ДОО према „R LAB PHARM“ ДОО износи 14.547.786,26 динара са законском затезном каматом од 26.02.2015. године до исплате, да трошкови спора пред Привредним судом у Зрењанину износе 877.738,00 динара, а трошкови ревизијског поступка пред Врховним касационим судом 802.390,00 динара, да је извршена процена вредности непокретности од стране судског вештака и овлашћеног проценитеља на износ од 23.163.083,00 динара, да укупан дуг до дана закључења уговора по основу главног дуга и трошкова поступка износи 16.227.914,26 динара, а законска затезна камата на дан закључења уговора износи 10.235.359,89 динара, те да стога тужени „R LAB PHARM“ ДОО на туженог „NS PHARM“ ДОО, као повериоца, преноси право својине на предметним непокретностима ради намирења дуга од 26.463.274,15 динара, те да се сматра дуг намиреним у висини од 23.163.083,00 динара.

Такође је утврђено да је тужилац водио парнични поступак против туженог „R LAB PHARM“ ДОО под бројем П 53/14 пред Привредним судом у Зрењанину, у ком поступку је 29.03.2017. године донета пресуда којом је одбијен тужбени захтев да се утврди да Одлука о повећању оснивачког улога „MVS PHARMACY“ ДОО Кикинда од 28.05.2009. године и Одлука о повећању оснивачког улога од 29.06.2009. године, као и Уговор о преносу удела „HERMES PLUS FARM“ ДОО закључен 17.12.2009. године између „MVS PHARMACY“ ДОО и АА из ..., по основу којих су исте непокретности (изграђене на парцели бр. 2510, а уписане у лист непокретности бр. 3047), заједно са земљиштем унете као оснивачки удео у „HERMES PLUS FARM“ ДОО Кикинда, а потом удео у том лицу пренет на АА, не производи правно дејство према тужиоцу у делу којим је потребно ради намирења потраживања од 2.193.705,77 динара са законском затезном каматом, које потиче из пресуде Трговинског суда у Зрењанину П 223/07 од 30.04.2009. године. Одбијен је и евентуални тужбени захтев којим је тражено да се тужени „HERMES PLUS FARM“ као правни следбеник и сукцесор имовине „MVS PHARMACY“ ДОО Кикинда обавезе да исплати тужиоцу дуг по пресуди Трговинског суда у Зрењанину П 223/07 од 30.04.2009. године. Пресудом Привредног апелационог суда Пж 3839/17 од 25.10.2018. године делимично је одбијена жалба тужиоца и пресуда Привредног суда у Зрењанину П 53/14 од 29.03.2017. године потврђена у ставу првом, а преиначена је у погледу евентуалног тужбеног захтева тако што је исти усвојен. Врховни касациони суд донео је решење Прев 499/19 од 04.06.2020. године којим је усвојио ревизију туженог и укинуо пресуду Привредног апелационог суда Пж 3839/17 од 25.10.2018. године у погледу одлуке о евентуалном тужбеном захтеву и вратио предмет истом суду на поновно одлучивање. Након тога, Привредни апелациони суд је донео пресуду Пж 1298/21 од 14.10.2021. године којом је одбијена као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Привредног суда у Зрењанину П 53/14 од 29.03.2017. године у делу којим је одбијен и евентуални тужбени захтев, али је решењем Врховног касационог суда Прев 194/22 од 10.03.2022. године и ова одлука Привредног апелационог суда укинута. Пресудом Привредног апелационог суда Пж 4014/22 од 25.05.2022. године преиначена је пресуда Привредног суда у Зрењанину П 53/14 од 29.03.2017. године у ставу другом и трећем изреке и обавезан

тужени „HERMES PLUS FARM“ ДОО Кикинда да исплати тужиоцу 2.193.705,77 динара са законском затезном каматом од 19.12.2006. године на износе и периоде ближе наведене у тој пресуди. Против ове пресуде тужени је уложио ревизију 14.07.2022. године о којој није одлучено.

Тужилац и тужени „R LAB PHARM“ ДОО су, након доношења пресуде Привредног апелационог суда Пж 3839/17 од 25.10.2018. године, сачинили Споразум о начину измирења обавеза по правноснажној пресуди од 21.12.2018. године, којим је одређено да ће у циљу спровођења наплате у мери која је нужна ради испуњења обавезе по извршној исправи тужилац, као извршни поверилац, покренути поступак извршења у ком ће захтевати извршење само на непокретностима (и то стамбено пословном објекту извршног дужника и земљишту на ком се објекат налази, и то: стамбеној згради у Кикинди, Краља Петра I бр. 67 означеној као зграда бр. 1, габарита 329 м² и згради број 2, габарита 92 м² обе изграђене на парцели 2510 укупне површине 10 а и 93 м², све уписано у Листу непокретности 3047 КО Кикинда), те да ће уједно захтевати одлагање спровођења извршења у трајању од 5 месеци како би се обавеза добровољно намирила или пронашао купац, који би непокретност купио по тржишној цени. Споразумом је одређено да ће „R LAB PHARM“ ДОО користити дозвољена правна средства против правноснажне пресуде, али искључиво како би одржао право да од државе захтева накнаду свих видова штете, укључујући и губитак права на дом, у случају да докаже да је у поступку доношења наведене пресуде дошло до повреде било каквог права зајамченог Уставом Републике Србије и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода. Уколико поводом правних лекова дође до укидања правноснажне пресуде „R LAB PHARM“ ДОО се одриче будућег потраживања које би се састојало од права да од тужиоца захтева повраћај износа који у складу са споразумом буде наплаћен. Тужилац је против „R LAB PHARM“ ДОО водио извршни поступак под бројем Ии 13/19 код Јавног извршитеља Миодрага Драгићевића из Кикинде, у ком поступку је извршена процена вредности предметних непокретности, али је поступак извршења обустављен и укинута су све спроведене извршне радње. Тужилац је поново, као извршни поверилац, поднео против „R LAB PHARM“ ДОО, као извршног дужника, предлог за извршење на основу пресуде Привредног суда у Зрењанину П 53/14 од 29.03.2017. године преиначене пресудом Привредног апелационог суда Пж 4014/22 од 25.05.2022. године. У наведеном извршном поступку Привредни суд у Зрењанину донео је решење о извршењу Ии 62/22 од 12.08.2022. године.

Рачун туженог „R LAB PHARM“ ДОО је у непрекидној блокади почев од 18.05.2021. године, на основу решења Привредног суда у Зрењанину о принудној наплати судске таксе у износу од 483.508,50 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови закључују да је захтев тужиоца да се утврди да је ништав Уговор о намирењу дуга сачињен између тужених, неоснован, имајући у виду одредбе члана 5. став 1. Закона о обављању плаћања правних лица, предузетника и физичких лица, као и одредбе члана 103. став 1. Закона о облигационим односима.

Према становишту нижестепених судова, уговор није ништав јер његовим закључењем није дошло до измиривања новчане обавезе уговарањем промене поверилаца, односно дужника у одређеном облигационом односу (асигнација, цесија, приступање дугу, преузимање дуга, уступање дуга и др.) пребијањем (компензација) и на други начин у складу са законом, већ је новчана обавеза туженог „R LAB PHARM“ ДОО према туженом „NS PHARM“ ДОО Нови Сад, Ветерник извршена онако како је одређено правноснажном пресудом Привредног суда у Зрењанину П 124/12 од 31.05.2017. године. Нижестепени судови указују на то да тужилац није оспорио висину

дуга туженог „R LAB PHARM“ ДОО према туженом „NS PHARM“ ДОО Нови Сад, Ветерник, а није оспорио ни извршену процену вредности непокретности, које су пренете у својину. Утврђена је вредност непокретности од 23.163.083,00 динара, а висина дуга је износила преко 26.000.000,00 динара, што значи да је превазилазила вредност непокретности. Према становишту нижестепених судова, уговор није ништав ни из разлога што је претходно закључен споразум између тужиоца и туженог „R LAB PHARM“ ДОО од 21.12.2018. године, будући да је исти закључен ради наплате потраживања утврђеног пресудом Привредног апелационог суда Пж 3839/17 од 25.10.2018. године, а наведена пресуда је укинута одлуком Врховног касационог суда. Стога је тужбени захтев правноснажно одбијен.

Тужилац је у ревизији указао на то да тужени нису били овлашћени да закључе предметни уговор о намирењу дуга, због тога што је 18.05.2021. године, након извршности пресуде Привредног суда у Зрењанину П 124/2012 од 31.05.2017. године, наступила блокада рачуна „R LAB PHARM“ ДОО по основу принудне наплате судске таксе из тог предмета. Према схватању тужиоца, у таквој ситуацији, тужени „R LAB PHARM“ ДОО није требало да приступи добровољном намирењу, нити је „NS PHARM“ ДОО требало да прихвати добровољно намирење обавезе, већ је „NS PHARM“ ДОО требало да иницира поступак принудног извршења.

Врховни суд налази да су наводи ревидента неосновани и да су нижестепени судови правилном применом материјалног права закључили да је тужбени захтев неоснован.

Одредбом члана 5. став 1. Закона о обављању плаћања правних лица, предузетника и физичких лица („Сл. гласник РС“ бр. 68/15) прописано је да правна лица и предузетници могу међусобне новчане обавезе измиривати и уговарањем промене поверилаца односно дужника у одређеном облигационом односу (асигнација, цесија, приступање дугу, преузимање дуга, уступање дуга и др.), пребијањем (компензација) и на други начин у складу са законом, док је у ставу 2. прописано да правна лица и предузетници не могу измиривати међусобне новчане обавезе на начин из става 1. овог члана уколико су њихови рачуни у тренутку плаћања блокирани ради извршења принудне наплате, осим ако другачије није утврђено законом којим се уређује порески поступак.

Одредбом члана 103. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да је ништав уговор који је противан принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима, осим ако циљ повређеног правила не упућује на неку другу санкцију или ако закон у одређеном случају не прописује што друго.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, а будући да тужилац оспорава правну ваљаност Уговора о намирењу дуга закљученог између тужених наводећи да је рачун туженог „R LAB PHARM“ ДОО у тренутку закључења овог уговора био блокиран, Врховни суд је на становишту да су правилно нижестепени судови закључили да побијани уговор није супротан одредби члана 5. Закона о обављању плаћања правних лица, предузетника и физичких лица. Наведено из разлога што тужени „R LAB PHARM“ ДОО није ни имао обавезу плаћања према туженом „NS PHARM“ ДОО већ је, како правилно указују нижестепени судови, по усвојеном захтеву паулијанске тужбе, имао обавезу да трпи намирење на непокретностима које су му пренете у власништво. Стога, насупрот наводима тужиоца у ревизији, обавеза

туженог није била новчана, већ је била неновчана, на шта су правилно нижестепени судови указали. Наведено произлази и из саме садржине предметног уговора, а из које произлази да је закључен ради поступања по извршној исправи – правноснажној и извршној пресуди Привредног суда у Зрењанину П 124/2012 од 31.05.2017. године, у складу са којом је тужени „R LAB PHARM“ ДОО дужан трпети да се поверилац „NS PHARM“ ДОО намири продајом непокретности. Обавезу из извршне исправе, да трпи намирење на предметним непокретностима, тужени „R LAB PHARM“ ДОО је могао извршити добровољно, а на тај начин се свакако избегавају и трошкови принудног извршења. Обавеза туженог „R LAB PHARM“ ДОО је према туженом „NS PHARM“ ДОО извршена управо онако како је одређено правноснажном пресудом Привредног суда у Зрењанину П 124/2012 од 31.05.2017. године, а не променом дужника, компензацијом или на други начин предвиђен одредбом члана 5. став 1. Закона о обављању плаћања правних лица, предузетника и физичких лица, на чију повреду тужилац упућује. Управо у циљу добровољног извршења судске одлуке, тужени су закључили уговор о намирењу (преносом права својине на непокретности у власништву „R LAB PHARM“ ДОО). Имајући у виду да се закљученим уговором врши располагање непокретном имовином, а да блокада рачуна подразумева великвидност у погледу располагања новцем на рачуну, то следи да блокада рачуна не утиче на могућност преноса права својине на непокретности, у циљу добровољног поступања по извршној исправи. Свака обавеза која може да се изврши принудно, може тим пре да се изврши и добровољно и наведено зависи искључиво од поступања дужника. У конкретном случају, дужник је прихватио да своју обавезу, одређену судском одлуком, изврши без вођења извршног поступка и овакво поступање не може бити противно принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима у смислу члана 103. ЗОО.

Предметни уговор није ништав ни из другог разлога који тужилац наводи, односно да је са туженим „R LAB PHARM“ ДОО дана 21.12.2018. године, закључио Споразум о начину измирења обавеза по правноснажној пресуди, а услед околности да је тужилац покренуо извршни поступак ради наплате свог потраживања утврђеног пресудом Привредног апелационог суда Пж 3839/17 од 25.10.2018. године. Ово стога јер је потом уследила одлука Врховног касационог суда којом је укинута наведена пресуда. Тужилац је тек након закљученог побијаног уговора између тужених поново стекао право на наплату свог потраживања према туженом „R LAB PHARM“ ДОО пресудом Привредног апелационог суда Пж 4014/22 од 25.05.2022. године, којом је тужени обавезан на исплату износа од 2.193.705,77 динара са законском затезном каматом почев од 19.12.2006. године.

Према томе, Уговор о намирењу дуга закључен између тужених дана 07.06.2021. године, под бројем ОПУ: 918-2021, није ништав, јер није противан члану 5. став 2. Закона о обављању плаћања правних лица, предузетника и физичких лица ("Сл. гласник РС", бр. 68/2015), како тужилац тврди, али није ништав ни из другог разлога на које је указивао тужилац. На наведени начин намирено је потраживање туженог „NS PHARM“ ДОО које је по извршној исправи прво постало извршно. Притом, правилно указују нижестепени судови на то да је процењена вредност непокретности била мања од утврђене висине потраживања NS PHARM“ ДОО према „R LAB PHARM“ ДОО, те да пренос власништва на предметној непокретности ради намирења дуга у складу са правноснажном пресудом нису оштећени остали повериоци. Стога, ревизија тужиоца није основана.

Следом, правилном применом одредби чл. 150, 153, 154. и 163. ЗПП, нижестепени судови су донели одлуку о трошковима поступка.

На основу свега напред изложеног, Врховни суд је одбио ревизију тужиоца као неосновану и применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Татјана Матковић Стефановић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић